

Foto: Istvan Borbas

Mångfaldskonferensen 2019: Biodiversitet i världen – kunskap för handling

17 oktober
i Stockholm

Vill du ha information om
mångfaldskonferensen?
Anmäl dig till vårt nyhetsbrev!
www.slu.se/mk19

Årets Mångfaldskonferens tar sin utgångspunkt i resultaten från den nya globala rapporten, *Global Assessment of Biodiversity and Ecosystem Services*, samt en svensk bearbetning av rapporten om *Land Degradation*. Båda rapporterna kommer från IPBES - the Intergovernmental Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. Ett mellanstatligt samarbete som är för biologisk mångfald vad IPCC (klimatpanelen) är för klimatet. På konferenser kommer vi att informera om resultaten från den nya rapporten som handlar om läget för den biologiska mångfalden, och om arbetet inom IPBES. Konferensen arrangeras av Centrum för biologisk mångfald, tillsammans med Naturvårdsverket och Naturhistoriska riksmuseet.

nya publikationer

Nya skott i bokfloran

Det växer och gror i Trädgårdssverige och jag vill härmed kort beskriva tre böcker som på olika sätt sticker ut i sammanhanget.

Den första, **Gråärter, rovor – och den älskade kålroten** (2019, Agneta Magnusson kultur), är skriven av Agneta Magnusson – en nestor inom det ideella bevarandearbetet via Föreningen Sesam och Föreningen Leksands kulturväxter. Boken är rikt och varierat illustrerad och är en passionerad resa genom Sverige med fokus på de tre kulturväxternas mångfald. Sorterna och deras odling, användning och tillagning skildras på ett instruktivt och älskvärdt sätt. För egen del blev jag fascinerad över att en "rätt" som jag ofta ätit, kålrötter stekta i smör och sirap, äntligen fick ett namn: brynta kålrötter à la Strindberg.

Sparrisuppropet drogs igång 2007 i syfte att samla in inte bara sparris utan alla möjliga vegetativt förökade nyttoväxter. Det var ett av många insamlingsupprop som genomfördes av Programmet för odlad mångfald (som då var en del av CBM). Idag är växtmaterialet bevarat i odling i den Nationella genbanken i Alnarp. Nu har Else-Marie Strese och Erik de Vahl kommit med boken **Kulturväxter för framtidens mångfald**.

Köksväxter i Nationella genbanken (2018, utgiven av POM, SLU). Boken skildrar ett urval av alla de sorter som samlades in och författarna beskriver sortens ursprung, historia och egenskaper samt växternas kulturhistoria. För att skapa reda har det rika materialet om växterna i boken

Gråärter, rovor – och den älskade kålroten
Agneta Magnusson
(2019, Agneta Magnusson kultur)

Kulturväxter för framtidens mångfald
Else-Marie Strese och Erik de Vahl
(2018, utgiven av POM, SLU)

Rällsjö Brita är mitt namn
Lena Nygårds
(2017, Ackedo)

kategoriserats i krydd- och medicinalväxter, köksväxter och lök, vilket delvis kan vara flytande gränser, men som fungerar väl. Även här har det rika illustrationsmaterialet fått komma till användning.

I sammanhanget måste man också omnämna Lena Nygårds bok **Rällsjö Brita är mitt namn** (2017, Ackedo) som skildrar Brita Anderssons liv på Rällsjögården mellan Rättvik och Falun. Rällsjö Britas sortmaterial var en av de ingångar som utvecklades inom ramen för POM:s arbete och återfinns också i föregående bok. Men det är inte en vanlig levnadsbeskrivning utan en kärleksfull skildring av Brita och gården, genom trädgården och dess växtlighet, med en nogsam precisering över varifrån växterna kommer och från vem. Utgångspunkten för denna kulturhistoriska skildring är växtsorterna, Britas dagböcker, fotografier och föremålen som finns kvar på gården. Brita "somnade in samma dag, som den första frosten tog de sista dahlorna" och var då i det närmaste 105 år gammal. Det är en tänkvärd historia som visar hur nära kopplingen mellan våra liv och våra trädgårdsväxter kan vara. Den gemensamma nämnaren för de tre böckerna är att kulturen och den odlade mångfalden absolut går hand i hand.

Håkan Tunón, CBM, SLU

